

Sygn. akt III Ca 483/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Gajewski (spr.)

Sędziowie: SO Bożena Mathea

SO Halina Czapiewska

Protokolant: sekr. sąd. Maciej Mądziel

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2018 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa K. J.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni

z dnia 12 marca 2018 r. sygnatura akt I C 333/17

1. oddała apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 135 zł (sto trzydzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO (...)SSO (...) SSO (...)

Sygn. akt III Ca 483/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 marca 2018r. Sąd Rejonowy:

I. zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda K. J. kwotę 1.039,52 zł (jeden tysiąc trzydzieści dziewięć złotych pięćdziesiąt dwa grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 8 października 2016 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddalił;

III. zasądził od powoda K. J. na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwotę 1.137,87 zł (jeden tysiąc sto trzydzieści siedem złotych osiemdziesiąt siedem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w (...) z roszczenia zasądzonego powodowi w punkcie I. niniejszego wyroku kwotę 496,35 zł (czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych trzydzieści pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

V. nakazał ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w (...) kwotę 83,65 zł (osiemdziesiąt trzy złote sześćdziesiąt pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 6 września 2016 r. r. doszło do zderzenia pozostających w ruchu pojazdów. Właścicielem pojazdu M. (...) nr rej. (...) uszkodzonego w wyniku tego wypadku był K. J.. Ubezpieczycielem sprawcy będącego winnym wypadku w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych był Towarzystwo (...) S.A. w W.. Szkoda została zgłoszona pozwanemu w dniu 6 września 2016 r., który ustalił i wypłacił odszkodowanie za koszt naprawy pojazdu w łącznej wysokości 51.528,07 zł. Niezbędny i ekonomicznie uzasadniony koszt naprawy uszkodzonego pojazdu wy nosi 52.567,59 zł (z podatkiem VAT). Wartość rynkowa pojazdu przed szkodą wynosiła 97.100 zł.

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd I instancji uznał, że dokumenty przedłożone przez strony, a także złożone i sporządzone do akt szkody mają walor autentyczności, dają pełny obraz postępowania likwidacyjnego szkody przeprowadzonego przez pozwanego, zaś fakt ich sporządzenia nie był kwestionowany przez żadną ze stron. Ponadto. Sąd uwzględnił, przy dokonywaniu ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, opinię biegłego w zakresie ustalenia celowych i niezbędnych kosztów naprawy pojazdu powstałych w wyniku przedmiotowej kolizji oraz zasadności użycia części nowych i oryginalnych. W ocenie Sądu przedmiotowa opinia jest wiarygodna i stanowi pełnowartościowy dowód na powyższą okoliczność. Została ona sporządzona przez osobę posiadającą odpowiednią wiedzę fachową z zakresu wyceny pojazdów samochodowych. Biegły poprawnie zanalizował stan faktyczny, prawidłowo zgromadził materiały potrzebne do wydania opinii i sporządził ją, uwzględniając wszystkie aspekty sprawy. Zdaniem Sądu, złożona opinia jest jasna, logiczna i wewnętrznie niesprzeczna, stąd nie ma podstaw do kwestionowania wniosków w niej zawartych. Zarzuty do przedmiotowej opinii zostały przez biegłego wyjaśnione w sposób na tyle przekonujący, że nie jest wymagane dalsze opiniowanie przez tego samego lub innego biegłego.

Pozwany w niniejszym procesie nie kwestionował swej odpowiedzialności, co do zasady (ani też legitymacji czynnej powoda). Kwestią sporną pozostawała wysokość uzasadnionych i celowych kosztów naprawy przedmiotowego pojazdu, a dokładnie zastosowanie przy ewentualnej naprawie części oryginalnych i wysokości staw en za prace naprawcze.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej, za uszkodzenie pojazdu mechanicznego, obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu, ustalone według cen występujących na lokalnym rynku (uchwała SN z dnia 13 czerwca 2003r. sygn. akt III CZP 32/03. publ. Monitor Prawniczy 2004/2/81). Zakład ubezpieczeń, jako strona umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, nie ma żadnych podstaw do narzucania osobie trzeciej nie będącej stroną umowy - tj. poszkodowanemu - jakichkolwiek obowiązków w zakresie dotyczącym sposobu naprawy samochodu, w tym poszukiwania firmy sprzedającej części najtaniej (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 r.. sygn. akt III CZP 32/03). Ponadto biegły w sposób przekonujący odpowiedział na zarzuty pełnomocnika powoda, dotyczące wyeliminowania z zakresu naprawy pewnych elementów i związanych z tym czynności (ustne uzupełnienie opinii na rozprawie w dniu 13 listopada 2017 r.).

Reasumując, biegły zdaniem Sądu I instancji poprawnie określił koszt naprawy pojazdu brutto (tj. wraz z podatkiem od towarów i usług). Biegły uwzględnił przy tym stawki za roboczo godzinę prac blacharskich i lakierniczych na poziomie odpowiadającym średniej arytmetycznej z danych empirycznych z rynku lokalnego. Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał, że ustalony przez biegłego koszt naprawy pojazdu stanowi wysokość szkody, jaka powstała w związku z przedmiotową kolizją, tj. rzeczywisty i ekonomicznie uzasadniony koszt naprawy uszkodzonego pojazdu. Do dopłaty przypada więc zasądzona w punkcie 1. sentencji różnica pomiędzy kwotą szkody a sumą dotychczas wypłaconą przez biegłego, czyli suma 1.039.52 zł. W ramach opinii uzupełniającej biegły ponadto wyliczył wartość pojazdu przed i

po szkodzie. Z uwagi na wyniki tej opinii uzupełniającej można z całą stanowczością stwierdzić, że nie doszło do tzw. „szkody całkowitej” (wartość pojazdu przed szkodą była znacznie wyższa od kosztów naprawy). Naprawa w sensie ekonomicznym była więc opłacalna.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c. oraz art. 822 § 1 i § 4 k.c. orzeczono jak w punkcie 1. sentencji. Nadto Sąd na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych zasądził odsetki ustawowe od w/w kwoty od dnia 8 października 2016 r. do dnia zapłaty, albowiem niewątpliwie pozwany w terminie ustawowym (30 dni od daty zgłoszenia szkody) nie spełnił świadczenia.

W pozostałym zakresie sąd w punkcie II. wyroku oddalił powództwo jako zawyżone na mocy art. 361 § 1 k.c. a cuntrario.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana zaskarżając go w części uwzględniającej powództwo (pkt. I wyroku) oraz w zakresie kosztów postępowania.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

- naruszenie prawa procesowego tj. art. 232 k.p.c. polegające na przyjęciu, iż powód wykazał wysokość poniesionej szkody pomimo, iż powód nie przedstawił jakichkolwiek dokumentów potwierdzających rzekomą naprawę pojazdu oraz dotyczących sprzedaży pojazdu;

- naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu fragmentarycznej i wybiórczej a nie wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego;

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c., art. 415 k.c. oraz art. 6 k.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji błędne przyjęcie, iż odszkodowanie wyliczone szacunkowo przez biegłego sądowego w sytuacji rzekomo przeprowadzonej naprawy pojazdu pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze szkodą pomimo niewykazania tych okoliczności przez powoda;

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 363 § 1 i 2 k.c. wzw. żart. 824 l k.c. poprzez ich niezastosowanie i w związku z tym błędne ustalenie, że w sytuacji sprzedaży pojazdu w stanie uszkodzonym odszkodowanie powinno być równe kosztom naprawy pojazdu, pomimo tego, że nie jest już możliwe przywrócenie stanu poprzedniego, co w konsekwencji doprowadziło do przyznania odszkodowania w kwocie przewyższającej powstałą szkodę.

- naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 98 § 1-3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 1,137,87 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania pomimo, że powód wygrał sprawę w 14% zaś pozwana w 86% i w ostatecznym rozrachunku to powód winien zapłacić na rzecz pozwanej kwotę 1.137,87 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

Wskazując na powyższe, wniesiono o:

1. zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa w całości;
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w obu instancjach według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, iż w toku niniejszego postępowania powód zbył pojazd. Biegły sądowy wydając uzupełniającą opinię określił wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym na dzień szkody tj. na kwotę 97.100,00 zł oraz wartość pojazdu w stanie uszkodzonym na kwotę 61.500,00 zł. Podkreślenia wymaga, że strona powodowa mając obiektywną możliwość wykazania ceny sprzedaży pojazdu, za którą to powód sprzedał pojazd nie przedłożyła umowy sprzedaży. Pozwany podniósł, iż wyliczenia szkody w pojeździe, który uczestniczył w zdarzeniu drogowym, można dokonać przy użyciu różnorodnych metod. Wśród nich można wyróżnić sprzedaż samochodu w stanie

uszkodzonym i wyrównanie różnicy pomiędzy sumą za niego otrzymaną, a jego wartością przed szkoda; możliwym jest również obliczenie wysokości kosztów niezbędnych do naprawienia pojazdu. Nie jest jednak możliwym przyznanie odszkodowania według wyliczenia kosztów niezbędnych do naprawy uszkodzonego pojazdu skoro, możliwość taka wobec jego sprzedaży nie istnieje.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób właściwy rozważył wszystkie dowody i okoliczności i na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, nie przekraczając w tej mierze zasady swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji podejmując zaskarżone rozstrzygnięcie nie naruszył także przepisów prawa materialnego i dlatego Sąd Okręgowy akceptuje argumenty przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Niezasadny jest zarzut naruszenia art. 232 i 233 § 1 k.p.c. Za utrwalony uznać należy ponadto wyrażony w doktrynie i orzecznictwie pogląd, iż ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwstawnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się ze świadkami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, II CKN 817/00). W n/n sprawie podstawą wydania wyroku była opinia biegłego M. L., który określił koszty naprawy przedmiotowego pojazdu. Opinia biegłego, tak jak każdy inny dowód, podlega ocenie Sądu orzekającego, tak co do jej zupełności i zgodności z wymaganiami formalnymi, jak i co do jej mocy przekonywującej. Jeżeli z tych punktów widzenia nie nasunie ona Sądowi zastrzeżeń, to może ona stanowić uzasadnioną podstawę dla dokonania ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z 17.05.1974r. I CR 100/74). Przyjęcie opinii biegłego może nastąpić tylko przy spełnieniu podstawowych warunków, takich jak jasność, wewnętrzna niesprzeczność oraz naukowe i logiczne uzasadnienie, ścisły związek z realiami danej sprawy, a także nienaruszenie reguł proceduralnych przy jej uzyskiwaniu. Opinia wydana w n/n sprawie przez M. L. spełnia wszystkie wspomniane wymagania, dlatego zasadnie Sąd Rejonowy uznał ją za w pełni wiarygodny materiał dowodowy. W n/n sprawie pomimo zawartych w apelacji zarzutów naruszenia wspomnianych przepisów, skarżący nie sprecyzował, w jakim zakresie dokonana przez Sąd I instancji ocena zebranego w sprawie materiału była błędna, dlatego brak było podstaw do ich uwzględnienia. Z kolei kwestię dotyczącą wysokości poniesionej szkody z punktu widzenia ewentualnej naprawy i sprzedaży przedmiotowego pojazdu, rozpatrywać należy w kontekście przepisów prawa materialnego, a nie procesowego.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy nie dopuścił się również obrazy przepisu prawa materialnego, w tym art. 361 § 2 k.c. Wyrażone w apelacji stanowisko pozwanego jest sprzeczne z aprobowanym przez Sąd Okręgowy i ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, zgodnie z którym szkoda powstaje zwykle w chwili wypadku komunikacyjnego i podlega naprawieniu według zasad określonych w art. 363 § 2 k.c. Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawiać (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2003 r., IV CKN 387/01, LEX nr 141410, uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSPiKA 2002, nr 7-8, poz. 103 oraz orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 1988 r., I CR 151/88, niepubl.). Przy takim rozumieniu obowiązku odszkodowawczego, wbrew

szerokiej argumentacji apelującego, nie ma w zasadzie znaczenia prawnej okoliczność, czy poszkodowany dokonał naprawy przedmiotowego pojazdu, czy i jakim kosztem to uczynił, jak również czy zbył pojazd. Nie znajduje zatem uzasadnienia prawne stanowisko pozwanego, że sprzedaż uszkodzonego samochodu przez poszkodowanego miałyby wpływać na zmniejszenie należnego mu odszkodowania. W orzeczeniu z dnia 27 czerwca 1988r. (I CR 151/88) Sąd Najwyższy wskazał, iż roszczenie o świadczenia należne od zakładu ubezpieczeń w ramach ustawowego ubezpieczenia komunikacyjnego odpowiedzialności cywilnej (OC) z tytułu kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego jest wymagalne niezależnie od tego, czy naprawa została już dokonana, wysokość świadczeń obliczać należy na podstawie ustaleń co do zakresu uszkodzeń i technicznie uzasadnionych sposobów naprawy, przy przyjęciu przewidzianych kosztów niezbędnych materiałów i robocizny według cen z daty ich ustalenia. Naprawa pojazdu przed uzyskaniem świadczeń z ubezpieczenia i jej faktyczny zakres nie ma zasadniczego wpływu na powyższy sposób ustalenia ich wysokości. Wobec powyższego należy stwierdzić, iż szkodą poniesioną przez poszkodowanego jest sam fakt pogorszenia stanu należącego do niego pojazdu, a wysokość szkody uzależniona jest jedynie od ekonomicznie uzasadnionych kosztów jego naprawy bez względu na to, czy naprawa ta w ogóle nastąpiła lub ma nastąpić. Szkodą nie jest poniesiony przez poszkodowanego wydatek na naprawę pojazdu, lecz szacunkowa wysokość tych wydatków, przy czym żadne przepisy prawa nie nakładają na poszkodowanego obowiązku naprawienia uszkodzonego pojazdu. Poszkodowany może również pojazd sprzedać, bez jego uprzedniej naprawy, co nie zmienia faktu, iż odszkodowanie winno być równe kosztom szacowanej naprawy pojazdu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż powód miał pełne prawo domagania się zapłaty odszkodowania w wysokości kosztorysowych kosztów naprawy jego pojazdu. Obowiązek naprawienia szkody poprzez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody, skoro zaś wykonanie naprawy nie jest warunkiem koniecznym ustalenia i wypłaty odszkodowania, to zakład ubezpieczeń nie jest uprawniony do uzależnienia wypłaty odszkodowania od przedłożenia przez poszkodowanego faktur za naprawę pojazdu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.05.2002 r. V CKN 1273/00). Pozwany nie może również umniejszać swojej odpowiedzialności za szkodę na tej podstawie, że powód zdecydował się na sprzedaż pojazdu po naprawie lub bez jego uprzedniej naprawy. Prawo do sprzedaży pojazdu w tym stanie jest prawem właściciela pojazdu, i nie zmienia to faktu, że ubezpieczyciel sprawcy szkody winien wyrównać uszczerbek w majątku poszkodowanego do pełnej wysokości szkody (tak też wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 22.12.2009 r. I C 443/08).

Sąd Okręgowy w pełni podziela przedstawione stanowisko judykatury, dlatego za nieprzekonujące uznał wywody apelującego, pozostające w sprzeczności z ugruntowaną i przeważającą linią orzecniczą, zarówno Sądu Najwyższego jak i Sądów powszechnych. Rozstrzygnięcie Sądu I instancji oparte w zakresie ustalenia niezbędnych i celowych kosztów naprawy uszkodzeń przedmiotowego pojazdu na podstawie opinii biegłego M. L. uznać należało zatem za trafne. Biegły uznał, iż koszt hipotetycznej naprawy uszkodzeń przedmiotowego pojazdu w dacie powstania szkody wynosi 52.567,59 zł. Od tej kwoty odjąć należało kwotę 51.528,07 zł wypłaconą przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego, tym samym roszczenie powoda zasługiwał na uwzględnienie co do sumy 1.039,52 zł.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego uznając, iż nie zasługiwała ona na uwzględnienie.

Brak było także podstaw zmiany rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania, albowiem koszty te zostały prawidłowo zasądzone od powoda na rzecz pozwanego w pkt. III zaskarżonego orzeczenia. Z uzasadnienia postanowienia z dnia 26 kwietnia 2018r. wynika natomiast, iż pozwanemu została dostarczona błędna wersja zaskarżonego orzeczenia, niezgodna z oryginałem, która doprowadziła do zaskarżenia wspomnianego rozstrzygnięcia.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 98 kpc w zw. z art. 108 kpc i w zw. z w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i zasądzone od pozwanego na rzecz powoda kwotę 135 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO B. M. SSO K. G. SSO H. C.